

NOSITELIA TRADÍCIÍ 2012

**Celoštátna súťažná prehliadka
folklórnych skupín**

NOSÍTEĽIA TRADÍCIÍ 2012

CELOŠTÁTNA SÚŤAŽNÁ PREHĽIADKA FOLKLÓRNYCH SKUPÍN

Odborná porota:

prof. PhDr. Oskár Elschek, DrSc. – hudobný vedec

PhDr. Stanislav Dúžek, CSc. – etnochoreológ, vedecký pracovník

PaedDr. Angela Vargicová – speváčka, pedagogička

Mgr. art. Pavol Bútor – tanečník, choreograf, odborný pracovník NOC

Mgr. Petra Klobušická, PhD. – etnologička, projektová manažérka NOC

Mgr. art. Štefan Zima – tanečník, choreograf, odborný pracovník NOC

Ing. Štefan Mráz – tanečník, dlhoročný prezident Folklórneho festivalu Východná

ISBN 978-80-7092-30-5

PODUJATIE VENOVANÉ PAMIAATKE JOZEFA MAJERČÍKA

S hlbokou úctou a zármutkom sme sa v roku 2011 rozlúčili s naším priateľom, dlhoročným kolegom, tanečníkom, folkloristom a kultúrno-osvetovým pracovníkom

Mgr. art. Jozefom Majerčíkom

* 4. 12. 1928 Východná

† 4. 4. 2011 Bratislava

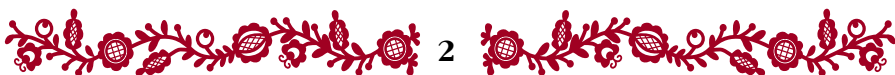
Folklorista, tanečník, kultúrno-osvetový pracovník. Patril medzi najvýraznejšie osobnosti folklórneho hnutia na Slovensku. Pôvodným povoláním stavebný technik chcel pokračovať v štúdiách na SVŠT v Bratislave. V rokoch 1952 – 1953 sa stal členom a sólistom tanečnej zložky SEUK-u. V roku 1953 sa zapísal na VŠMU v Bratislave a súčasne ho prijali do súboru Lúčnica, kde zotrval až do roku 1970 ako tanečník a pedagóg. Účinkoval ako sólista v znamenitých Nosáľových choreografiách (Zbojnický tanec, Radvanský jarmok, Goralská ľubosť, Zbojníčka rozprávka, Hôrni chlapci, Na detvianskyh lazoch, Čerkaný, Romano čapašik, Pod naším Kriváňom a i.), vystupoval i ako fujarista.

Po absolvovaní vysokej školy pracoval viac než 30 rokov (1959 – 1991) ako samostatný odborný pracovník pre folklórny tanec v odbore záujmovej umeleckej činnosti Osvetového ústavu v Bratislave. Venoval sa poradensko-metodickej, lektorskej, inštruktorskej, školiteľsko-vzdelávacej činnosti pre choreografov folklórnych súborov a vedúcich folklórnych skupín na úrovni celoslovenskej i v dosahu na krajskú a okresnú pôsobnosť.

V spolupráci so Slovenskou akadémiou vied a Krátkym filmom Bratislava sa venoval filmovej dokumentácii tanca a vybudoval v Osvetovom ústave rozsiahly archív tanečných filmov a videozáznamov rôznych tanečných žánrov (folklórny tanec, spoločenský tanec, moderný scénický tanec, džezbalet, z detskej folklórnej i nefolklórnej tvorby, inonárodné tance).

V rokoch 1952 – 1953 stál pri zrode Folklorneho festivalu Východná a bol dlhoročným členom programovej rady, autorom a režisérom mnohých scénických programov a súťaží.

Inicioval a realizoval hnutie **Nositelia tradícií**, zamerané na uchovávanie, ochranu a rozvoj tradičnej ľudovej kultúry. V 60. rokoch bol členom poradného zboru redakcie pre ľudovú kultúru Československej televízie v Bratislave a spolupracoval na príprave a realizácii cyklu hudobno-tanečných dokumentov z jednotlivých etnografických oblastí Slovenska pod názvom Zem spieva.

Účinkoval v mnohých filmoch domácej i zahraničnej produkcie: Rodná zem (1953), Balada o Vojtovej Maríne (1964, TV), Kubo (1965, TV), Synovia Velkej medvedice (1966, nemecký western), Roztrhla sa hudáčkovi struna (1966, TV), Živý bič (1966, TV), Rok na dedine (1967), Stopy na Sitne (1968), Málka (1968, TV), Nevesta hôľ (1971), Deň, ktorý neumrie (1974), Pacho, hybský zbojník (1975), Jedenáste prikázanie (1977, TV seriál), Krutá lúboš (1978), Pustý dvor (1978), Na baňu klopaajú (1980, 4-dielny TV seriál), Plavčík a Vratko (1981), Popolvár najväčší na svete (1982), Skleníková Venuša (1985) a i.

Za svoju činnosť dostal viacero ocenení: Zlatá plaketa Folklorneho festivalu Východná (1971), Zlatá plaketa generálneho riaditeľa Slovenskej filmovej tvorby (1987), Zaslúžilý pracovník kultúry (1988). V roku 1998 mu generálny riaditeľ Národného osvetového centra v Bratislave udelil Medailu D. G. Licharda.

Jožko Majerčík ostane v našich spomienkach navždy nielen ako veľký priateľ a spolupracovník, ale ako osobnosť, ktorá sa natrvalo zapísala do rozvoja folklórneho hnutia a scénického folklorizmu na Slovensku.

Jožko Majerčík v areáli Folklorneho festivalu Východná.

BRATISLAVSKÝ KRAJ

Folklórny súbor SLNEČNICA – SUNEČNÍK • Gajary

Meno vedúceho: Margita Rohlíčková

Súbor vznikol v roku 1956, má v repertoári tzv. Rok v Gajaroch. Zameriava sa predovšetkým na prezentáciu tradícií, zvykov a tancov z Gajár a z regiónu Záhoria. Najväčší úspech má program Starodávna svadba v Gajaroch (v rámci cezhraničnej spolupráce sa program podľa projektu rozšíril na Starodávnu slovenko-rakúsku svadbu), Jánske ohne, Pri muzice v Gajarích, Pochovavání base – Fašank (sú to pásma, s ktorými vystupovali na celoslovenských súťažiach a na Myjave). Súbor absolvoval aj množstvo vystúpení v zahraničí.

Názov súťažného programu: Posledná puťňa hrozna – vinobraní

Stručná charakteristika programu: Čo je vinohrad? Jeseň, oberanie hrozna, prešovanie, výroba vína, oldomáš, piesne o víne, zrnká múdrosti o víne a tanec atď.

TRNAVSKÝ KRAJ

Folklórna skupina GBELAN • Gbely

Meno vedúceho: Mgr. Slavomír Brutovský

Folklórna skupina oslávila pred tromi rokmi svoje 40. narodeniny. Približuje mladým generáciám ľudové zvyklosti a tradície na dedine v podobe ucelených pásiem. Dvakrát po sebe obhájila prvenstvo aj v súťažnej relácii Kapura v Slovenskej televízii.

V roku 2009 jej bola odovzdaná Pocta generálneho riaditeľa Národného osvetového centra za cielavedomé vyhladávanie a šírenie bohatstva ľudovej kultúry.

Hudobný sprievod robí skupine vlastná hudobná zložka.

Názov súťažného programu: Stavanie mája

Stručná charakteristika programu: Pásmo zachytáva zvyklosti pri stavaní mája v obci Gbely, ako to naši predkovia robievali pred viac ako sedemdesiatimi rokmi, v období medzi vojnami. Súčasťou deja je aj prvomájová veselica.

Folklórna skupina ŠULEKOVO • Hlohovec

Meno vedúceho: Mgr. Oľga Mičková

Folklórna skupina vznikla začiatkom roka 1973 ako ženská spevácka skupina. Začala sa cielavedome zaoberať prieskumom ľudových piesní (zozbierala vyše 200 piesní), tancov, zvyklostí ľudu svojho regiónu a nacvičila zvykoslovné pásma: Podvečer u Berdiny Žemlovej, Svadba v Beregsegu, Dorábanie chleba a dožinky, Stavanie májov, Spracovanie konope, Rukovačka, Driapanie peria, Zabíjačka v Beregsegu (zdokumentovanie aj na krátkometrážnom filme), Po obračke veselo je pri vínečku (nahrané pre televíznu reláciu Kapura). V roku 1998 vydala zborník pod názvom Piesne zo Šulekova, MG kazetu Beresecké rovné pole a v roku 2010 nahrala 72 min. CD.

Od roku 1975 pracoval pri FSK vyše 20 rokov aj detský súbor, ktorý teraz obnovil svoju činnosť a pracuje samostatne.

FSK Šulekovo sa zúčastňuje rôznych folklórnych festivalov a reprezentovala Slovensko aj v zahraničí. Od roku 1975 v okresných a krajských súťažiach predvádzala svoj ornamentník a vystúpila v spoločných programoch vo Východnej.

Názov súťažného programu: Už sme žitko sežali

Stručná charakteristika programu: Ženci a žnice prichádzajú po skončení žatevných prác s dožinkovým vencom do gazdovho domu na oldomáš.

NITRIANSKY KRAJ

Folklórna skupina JAROČAN • Jarok

Meno vedúceho: Jozef Tököly

Folklórna skupina vznikla pri Obecnom úrade Jarok v roku 1994. Od začiatku svojho pôsobenia sa snaží o udržiavanie a obnovu ľudových tradícií. Vo svojom repertoári má spracované zvyky, piesne a tance z obce Jarok. Zúčastnila sa na folklórnych slávnostiach v regióne aj mimo neho: na Hontianskej paráde na Hrušove, slávnosti v Priechode, vo Východnej, na Myjave. V roku 2009 postúpila na celoslovenskú súťaž Nositeľia tradícií do Liptovského Mikuláša s choreografiou Dupanie zeme.

V súčasnosti má folklórna skupina 27 členov od 15 do 62 rokov.

Hudba: harmonika, basa a ozembuch.

Názov súťažného programu: Pri muzike

Stručná charakteristika programu: V Jarku boli vždy veľmi známe a v regióne obľúbené muziky, zábavy v krčme, ktoré organizovali mládenci z dediny. Tu sa stretali pri muzike aj mladí aj starí pri dobrej pesničke, dobrom tanci, aj kaďakej vyprávke či klebete a samozrejme nechýbal ani dobrý trúnok. Chýr o dobrej muzike v Jarku – Ľregu sa zachováva až podnes.

Folklórna skupina TRADÍCIA • Dražovce

Meno vedúceho: Ing. Miroslava Zaujcová

Folklórna skupina je pokračovateľkou folklórnej skupiny z Dražoviec, ktorá pracovala od roku 1968 v Dražovciach. Po jej skoro úplnom zániku sa transformovala do občianskeho združenia, ktoré zahŕňa aj ochotnícke divadlo a výtvorné prejavy Dražovčanov. Spracováva materiál, ktorý sa viaže k Dražovciam (rodinné, pracovné, výročné zvyky, ľudové piesne, tanečné prejavy a ľudový odev, ktorý sa zachoval vo všetkých formách).

Názov súťažného programu: Keť som ja býval richtárom

Stručná charakteristika programu: Žatevné, pracovné a dožinkové piesne viažuce sa k žatve a jej koncu, ktoré sa spievali a spievajú v Dražovciach.

Autori: M. Zaujcová, J. Krajaneč

TRENČIANSKY KRAJ

Folklórna skupina KÝČER • Turá Lúka

Meno vedúceho: Jaroslav Viselka

V roku 1950 skupina tanečníkov a spevákov pod vedením Pavla Mordiu založila folklórny súbor Kýčer. Hudobný sprievod im robila vychýrená sláčiková hudba Samka Dudíka. V roku 1955 väčšina tanečníkov a kompletná hudba odišla do novovzniknutého folklórneho súboru Kopaničiari. Súbor Kýčer sa potom pretransformoval do folklórnej skupiny. Vznikla nová hudba v zložení: heligónka, trúbka, klarinet. V roku 1977 sa činnosť FSk obnovila a od toho roku účinkovala na mnohých folklórnych festivaloch doma i v zahraničí. Vždy kladie veľký dôraz na originalitu krojov, krojových súčastí, nástrojov a rekvizít využívaných v jednotlivých programoch.

Vo svojich číslach spracúva zvykoslovia, tance, piesne a hudobný prejav zo širokého kopaničiarskeho kraja. Vekové zloženie členov je od 20 do 70 rokov.

Názov súťažného programu: Veselo pri muzike

Stručná charakteristika programu: Programový blok je zostavený z mužských tancov, sólových a párových tancov podľa rozprávania starých obyvateľov z Turej Luky a priľahlých kopaníc. Účastníkmi muzík na kopaničiach neboli len mladí ľudia, ale aj tí skôr narodení.

Autori: Pavol Mordia a Jaroslav Viselka

Folklórna skupina LUBENÁ • Poluvsie

Meno vedúceho: Ing. Jozef Beňadik

Názov je odvodený od názvu potoka Lubená, ktorý preteká obcou Poluvsie. Založil ju Jozef Strečanský v roku 1984.

Folklórna skupina pravidelne účinkuje na regionálnych Hornonitrianskych folklórnych slávnostiach a prehliadkach nielen v rámci regiónu. Zúčastňuje sa festivalov v Detve, vo Východnej, v Nitre, Heľpe, Myjave, Zuberici... Je nositeľkou mnohých ocenení. Nahrávala pre Slovenský rozhlas reláciu Klenotnica ľudovej hudby, pre STV reláciu Kapura, účinkovala i v zahraničí.

Repertoár FSK je tematicky zameraný na výber piesní, zvykov a tancov z obcí Poluvsie, Pravenec, Nedožery-Brezany a Lazany. Hudobný, spevný a ostatný materiál získaval Jozef Strečanský vlastným výskumom. Spracované sú programy rodinného zvykoslovía – svadba, fašiangy, Vianoce, krstiny, žatva, dožinky, piesne z robôt, vystahovalecké piesne, regrútske zvyky... Súčasťou programov sú kolesové a párové tance. Pracuje pod umeleckým vedením Andreja Richtera.

Názov súťažného programu: Svetom za novým letom

Stručná charakteristika programu: Súťažná choreografia spracováva tematiku sezónneho robotníctva a vystahovalectva. Zobrazuje začiatok ďalšieho poľnohospodárskeho roka, kedy z dediny odchádzajú mladí na roboty. S tými, čo ostávajú doma, sa lúčia na muzike. Celý program tak dopĺňajú piesne s priliehavou tematikou, nechýbajú vážne i žartovné ponaučenia, spomienky starších, veselá zábava všetkých zúčastnených i nastupujúca clivota tých, čo odchádzajú.

Autor: Mgr. Andrej Richter

ŽILINSKÝ KRAJ

Folklórna skupina PODHRADIE a PODHRADSKÁ MUZIKA • PODHRADIE

Meno vedúceho: Kvetoslava Pacelová

Folklórna skupina Podhradie vznikla v roku 1982 pod záštitou obce Podhradie. Účinkovala na folklórnych festivaloch vo Východnej, Detve, Hrušove a Chrenovci. Pravidelne účinkuje na Turčianskych slávnostiach folklóru v Martine, na rôznych podujatiach obecného, regionálneho aj nadregionálneho charakteru.

Spracováva predovšetkým námety zo svojej obce. Od roku 2010 spolupracuje s ľudovou hudbou Podhradská muzika, ktorú vedie Anna Jánošíková. Primášom je Michal Jánošík.

Názov súťažného programu: Jarmok

Stručná charakteristika programu: Jarmočnícky ruch, núkanie a chválenie tovaru, priebeh obchodu – dobrý obchod treba zapíť v krčme, chlapi nedočkavo čakajú krčmárku, ženy pobalia zvyšky tovaru a tiež sa prichádzajú zabaviť do krčmy. Prichádza muž jednej zo zabávajúcich sa žien, vznikne medzi nimi krátka roztržka, žena podgurážená pálenkou sa baví ďalej s ostatnými. Zábavu preruší muž tahajúci ženu nasilu domov.

Autor: Hana Zelinová

Folklórna skupina JAVORNÍČEK • Hvozdnica

Meno vedúceho: Juraj Jakubík

Vznikol zo starších členov rovnomenného detského folklórneho súboru a niektorých členov folklórnej skupiny Štiavnik v r. 2007. Okrem mladých tanečníkov a spevákov skupinu tvorí i ľudová hudba a mužská spevácka skupina.

Zameraním skupiny je snaha o priblíženie sa k autentickému prejavu v speve, tanci, hudbe, ako i pri spracúvaní scénických blokov.

Názov súťažného programu: Vohľady na bačovocho

Stručná charakteristika programu: V minulosti bolo v Štiavnickej doline z odľahlých horských lúk počuť spev dievok, ktoré tu na bačoviskách pásli dobytok. Za „bačovkami“ občas zavítali i mládenci chodiaci po vohľadoch. Vohľáčov dievky obdarovali homolicami. Scénický blok je spracovaný podľa spomienok Anny Fupšovej (nar. 1940), Amálie Červencovej (nar. 1932), Mikuláša Hрабоša (nar. 1902), situovaný je na bačoviská v Malinnom potoku v Štiavniku.

BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ

Folklórna skupina DOBRONA • Dobrá Niva

Meno vedúceho: Umelecké vedenie kolektívu je skupinové, o organizačné veci sa stará Beata Pavúková, vedúcim hudobnej zložky je Ján Cúth.

Folklórna skupina vznikla v roku 1983. Podnet na jej vznik dalo nahrávanie gramoalbumu Podpoľanie, ktorého sa zúčastnilo niekoľko mužov a žien z obce Dobrá Niva. Oni dali základ budúcej folklórnej skupine. Prvým vedúcim bol zanietený folklorista Mgr. Ján Škoda. Jeho skúsenosti s folklórom boli veľkým prínosom pre začínajúcu skupinu. Za niekoľko rokov sa Dobrona vypracovala medzi najlepšie folklórne skupiny na Slovensku. Svedčí o tom účasť na vrcholových festivaloch vo Východnej, Detve, v Strážnici i na medzinárodnej prehládke v maďarskej Kalocsi. Skupina pracuje bez prestávky celých 29 rokov.

Názov súťažného programu: Rozprávanie o bolesti

Stručná charakteristika programu: Ľudský život je ako pestrofarebná mozaika, má jasné i temné farby, ktoré predstavujú radosť i bolesť v akejkoľvek forme. Radosť i smútok neodmysliteľne patria k životu človeka. Preto FSK Dobrona siahla možno po nie celkom tradičnom prejave, ktorým chce ukázať smútok i bolesť jednoduchého dedinského človeka, ktorý sa vedel svojsky radovať i žiaľiť.

Pásmo je spracované na základe autentického rozprávania o padlých v I. svetovej vojne, doplnené regrútskymi a vojenskými piesňami.

Autori: Anna Noskovičová a kolektív

Folklórna skupina BAŽALIČKA • Plachtince-Príbelce

Meno vedúceho: Juraj Matiaš

Folklórna skupina pracuje od roku 1996. Vznikla spojením folklórnych skupín Staričianka z Horných Plachtiniec a Bažalička z Príbeliec, ktoré samostatne pracovali niekoľko desaťročí. FSK sa zameriava na spracovanie rodinných a výročných zvykov východného Hontu (Príbelce a Plachtince).

Názov súťažného programu: Už sa fašang kráti

Stručná charakteristika programu: Zvykoslovný obrázok z fašiangov v Plachtinciach a Príbelciach (východný Hont). Ešte po 2. svetovej vojne boli v Príbelciach fašiangové zvyky stále živé, v Horných Príbelciach žil a pôsobil posledný gajdoš vo východnom Honte Ján Pavlov-Bobsán, ktorý až do 60. rokov 20. storočia hrával na fašiangoch.

Informátori: Michal Matiaš (1894), Mária Tereková (1911), Anna Belicová (1916), Horné Plachtince, Mária Štrihová (1925) a Michal Kollár (1929) Príbelce.

Autor: Juraj Matiaš

Folklórna skupina ČIERŤAŽ • Nemecká

Fsk Čierťaž sa snaží vyhľadávať, spracúvať a inscenovať zvykoslovné, spevné a tanečné prejavy obyvateľstva bývalých čipkárskych obcí svojho regiónu medzi Banskou Bystricou a Breznom. Nakoľko prejavy tradičnej kultúry v tomto regióne veľmi zavčasu začali ustupovať modernejším formám správania, bývania či odievania, folklórny materiál čerpá nielen z Nemeckej, ale aj susedných obcí – Ráztoky, Medzibrodu, Predajnej, Jasenia a iných.

Meno vedúceho: PhDr. Martin Lokša

Názov súťažného programu: Vádzzaňa

Stručná charakteristika programu: Cieľom zvykoslovného obrázku Vádzzaňa je pripomenúť už zaniknutý obrad vádzky, ktorý v minulosti v systéme zvykov okolo narodenia dieťaťa zohrával dôležitú úlohu a bol ich neodmysliteľnou súčasťou. Išlo o cirkevný očistný obrad nazývaný aj úvod, ktorého sa matka novorodenca zúčastňovala po skončení šestonedelia. Toto obdobie trvalo pôvodne šesť týždňov, postupne sa skracovalo, až sa vádzka v 1. polovici 20. storočia spojila s termínom krstu dieťaťa. V 2. polovici 20. storočia sa obrad prestal vykonávať. Význam obradu spočíval v opätovnom uvedení matky medzi veriaci kresťanský ľud do chrámu, nakoľko v období od narodenia dieťaťa nemohla vychádzať z domu ani do kostola, stránila sa spoločenských kontaktov a ťažších prác. Podľa ľudových povier sa mala týmto chrániť pred urieknutím od nečistých síl. Kňaz obradne voviedol matku s horiacou sviecou v ruke do chrámu k oltáru a požehnal ju. Šestonedielku sprevádzala do kostola kmotra (krstná matka dieťaťa) a aj ďalšie ženy z pokrvného i duchovného príbuzenstva, ktoré sa v minulosti nazývali „skleničkové kmotry“ a zúčastňovali sa aj hostiny, ktorá nasledovala po obrade. Tá bývala záležitosťou žien a keďže účasť mužov na nej sa považovala za nedôstojnú, bývala príležitosťou na odviazanie sa žien a často nespútanú zábavu.

Autor čerpal zvykoslovný materiál zo zápisov medzibrodského farára Ignáca Hrdinu z obdobia rokov 1818 – 1821, piesňový materiál najmä zo zbierky Bélu Bartóka, ktorý v Medzibrode a na okolí zaznamenával ľudové piesne okolo roku 1915. Výstup je zameraný najmä na divadelno-dramatický a spevný prejav a časovo je ukotvený v období na prelome 19. a 20. storočia.

KOŠICKÝ KRAJ

Folklórna skupina STROMÍŠ • Vlachovo

Meno vedúceho: Mgr. Juraj Kováč, Ján Stachura

Folklórna skupina vznikla v roku 1967 ako národopisný krúžok Miestneho odboru Matice slovenskej vo Vlachove. V súčasnosti v nej účinkuje spevácka skupina žien, tanečná a hudobná zložka.

Názov súťažného programu: Priadky u Šafárov

Stručná charakteristika programu: Priadky sa na slovenských dedinách konali po stáročia. Zúčastňovali sa ich ženy a dievčence, ktoré mali povinnosť ľanovú, konopnú a vlnenú priadzu pradením a súkaním pripraviť na tkanie. Počas sviatočných a nedeľných večerov sa priadok zúčastňovali mládenci, ktorí namáhavú prácu žien spríjemňovali hrami, tancom, piesňami a zvykmi.

Priadky u Šafárov čerpajú námet z Vlachova. Predstavujú spoločné priadky žien a dievčat za účasti mládenčov. Ženy pripravujú priadzu z ľanu, konopí a vlny pre dievčatá, ktoré ju spriadajú do nití. Mládenci prichádzajú na priadky s muzikou, „mátohami“, vymýšľajú hry a tance, aby sa mohli zbližiť s dievčatami. Okrem gazdinej riadi priebeh priadok v „kúdeľnej izbe“ aj „parobský richtár“. V pásme sú spracované ľudové hry Na cuchtu a Visím, visím, tance Do kola a Na káčôra. Nevšedné a doteraz nezverejnené je pásmo originálnych ženských spevov A polá Šafárov na rohu.

Folklórna skupina VINICA, o. z. • Košice-Myslava

Meno vedúceho: Martina Beerová, Soňa Rudňanská

Dedinská folklórna skupina začala svoju činnosť v roku 2003. Názov Vinica prevzala z južnej časti Myslavy. V starých záznamoch sa zistilo, že od 13. storočia do polovice 17. storočia v Myslave pretrvávalo vinohradníctvo.

Folklórna skupina Vinica sa venuje zvykom, piesňam, tancom mikroregiónu Abova, ktorý zahŕňa obce: Vyšný a nižný Klátov, Baška, Bukovec, Hýľov a Myslava. Vek niektorých piesní sa datuje až na vyše 300 rokov. K tomu neodmysliteľne patrí aj typický pravý kroj, ktorého vek sa odhaduje na 80 až 100 rokov. Prezentujú sa na rôznych vystúpeniach. Skupina má 20 členov vo veku 15 do 35 rokov.

Názov súťažného programu: Čepiny

Stručná charakteristika programu: „Čepiny“ sa konali vždy v susednom dome, povyše od svadobného domu, aby gazdovstvo novomanželov „išlo hore“, zveladovalo sa. Zúčastňovali sa ich len vydaté ženy, ktoré sa tam schádzali ešte pred príchodom nevesty. Nikto iný tam nemal prístup. Nevesta do domu, kde sa „čepilo“, prichádzala v sprievode svatky. Nevestu „čepila“ najskúsenejšia žena, ktorú o to požiadala svatka. Svatka, alebo od nej určená iná žena, doniesla na „čepiny“ pálenku a „svatkov koláč“, ktorými hostila prítomné ženy. Počas „čepenia“ ženy spievali dvojzmyselné piesne, žartovali na adresu nevesty, mierne si z nej uťahovali a popritom jej dávali rady, ako žiť s mužom. Potom ju ešte vyskúšali v tanci. Medzitým svatka odišla po ženícha, aby si prišiel nájsť svoju nevestu a spoločne odišli do svadobného domu. „Čepiny“ sú spracované tak, aby sa čo najvernejšie podobali na tie z rozprávania starých obyvateľov obce.

PREŠOVSKÝ KRAJ

Folklórna skupina RASLAVIČAN • Raslavice

Meno vedúceho: Anton Kontura

Kolektív je živým sprostredkovateľom niekdajších nositeľov tradícií, ktoré takto udržiavajú z pokolenia na pokolenie. Patrí medzi najstaršie folklórne skupiny na Slovensku, v tomto roku oslávila 80 rokov od svojho vzniku.

FSk čerpá námety z regiónu Šariš a najmä z obce Raslavice. V choreografiách sa vyskytujú tradičné a konkrétne tradičné tanečné prvky, či prejavy pôvodnosti, napr. "starodavne tance – mazurka, suche briški, mojše, ruska polka, kurikrik s valcerom, čerana, ceperka", "krucena", "čardaš" z Raslavíc, či "raslavicka polka", ktorá je typická len pre Raslavice. FSk spracováva aj folklórne pásma – tradičné obyčaje a zvyky obradového a kalendárneho folklóru v spojení s typickou hudbou, tancom a spevom.

Počas svojho pôsobenia získala množstvo ocenení doma aj v zahraničí. Vedúcou tanečnej zložky je Mgr. Monika Balážová a primášom LH Mgr. Stanislav Baláž, PhD.

Názov súťažného programu: V Bardijove za vojačka me vžali

Stručná charakteristika programu: Programový blok zachytáva život na dedine, kde dedinčania riešia svoje každodenné problémy až do momentu, keď sa tento pokojný život zrazu zmení – vypukla vojna a mládenci z dediny musia narukovať. Pri spoločnej zábave sa regnúti lúčia s rodinou, aj s celou dedinou.

Autor: Mgr. Monika Balážová

Folklórna skupina KUDZEL • Dlhé nad Cirochou

Meno vedúceho: Ing. Milan Piškanin

Dedinská folklórna skupina vznikla v roku 1979. Od tohto roku skupina zozbierala množstvo ocenení na domácich i zahraničných pódioch. Dvakrát bola účastníkom celoštátnej prehliadky Nositelia tradícií. Dnes má 25 členov.

V programových blokoch má piesne a zvykoslovné pásma zo svojho regiónu, ktoré boli spracované na základe dlhodobých výskumov autentického folklóru v Dlhom nad Cirochou.

Názov súťažného programu: Kudzeľná chiža (Priadky)

Stručná charakteristika programu: V zimnom období, najčastejšie v novembri a decembri, keď sa skončila práca na poli, sa konali priadky. Dievčatá a vydaté ženy sa stretávali v niektorom dome, kde spoločne priadli konope. Za dievčatami prichádzali mládenci (parobci) prezlečení v rôznych maskách ako „pudzacy“. Nechýbala zábava, spev i tanec.

PROGRAM:

27. októbra 2012 (sobota)

Kultúrny dom Dolná Súča

- 11.00 h** Slávnostné otvorenie prehliadky
- 11.15 h**
- FSk Javorníček Hvozdnica
 - FSk Šulekovo Hlohovec
 - FSk Lubená Poluvsie
 - FSk Tradícia Dražovce
 - FSk Ciertaž Nemecká
 - FSk Bažalička Plachtince-Príbelce
 - FSk Vinica, o. z., Košice-Myslava
 - FSk Kudzeľ Dlhé nad Cirochou
- 16.00 h**
- FSk Stromšň Vlachovo
 - FSk Kýčer Turá Lúka
 - FSk Jaročan Jarok
 - FS Slniečnica – Sunečník Gajary
 - FSk Dobrona Dobrá Niva
 - FSk Gbelan Gbely
 - FSk Podhradie a Podhradská muzika
 - FSk Raslavičan Raslavice
- 20.15 h** Slávnostné vyhlásenie výsledkov
- 20.30 h** „Bavíme sa“ – spoločná zábava s DH Krásinka z Dolnej Súče

Zmena programu vybradená.

Organizátori:

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Podujatie sa uskutoční pod záštitou predsedu
Trenčianskeho samosprávneho kraja MUDr. Pavla Sedláčka, MPH

NOSITELIA TRADÍCIÍ 2012

Celoštátna súťažná prehliadka folklórnych skupín

Zostavila: Jaroslava Kohútová

Grafická úprava: Bc. Vladimíra Kmetová

Jazyková úprava: Jana Muchová

Zodpovedný redaktor: Mgr. Vladimír Zvalený

Vydalo: Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne

Tlač: Agentúra Pardon – TN, s. r. o.

Náklad: 100 kusov

Rok vydania: 2012

ISBN 978-80-7092-030-5

